

Hódmezővásárhelyi Orosházi

TÓTH-MALMI LISZTEK elismerten! legjobbak!

gyógyszerek között annyira fontos papaverint pótoljuk valahogy. A Népszövetségnek a narkotikumok gyártását korlátozó rendelkezése következtében — a papaverin a morfium egyik mellékterméke, mindkettőt az ópiumból nyerjük — kellett új előállításí lehetőségeket és módszereket felkutatni. A magyar és német vegyészek szinte ugyanabban az időben kezdték meg a kísérletezést anélkül természetesen, hogy tudtak volna egymás munkájáról. A magyarok négy készítményt produkáltak, a németek nyolcvan. A véletlennek köszönhető, hogy a legjobb nem a nyolcvan német készítmény közül került ki, hanem a négy magyar készítmény közül.

— Tulajdonképpen a véletlennek köszönhető Erlich korszakalkotó felfedezése, a salvarsan is, amely biztos gyógyszere a legveszedelmesebb betegségnek, a vérbajnak. Ehrlich hatszázhat készítményt állított elő és a hatszázhatodik készítménye vált be. Hogy miért, azt ma sem tudjuk. A szer gyógyít, de a tudomány még mindig nem tudta felderíteni, hogy mi a szer hatásának a titka.

Issekutz professzor ezután a saját intézetéről és intézetének munkájáról beszélt. Elmondta, hogy a gyógyszerintézetnek három osztálya van. A pharmacologiai osztályt Tukacs adjunktus, magántanár vezeti, a pharmacologiai osztály vezetője maga Issekutz professzor, a chemotherapiai osztályé pedig dr. Jancsó Miklós magántanár.

— Jelenleg igen érdekes munkán dolgozom — mondotta a professzor —, azt kutatom, milyen módon hat a pajzsmirigy hormonja, a Thyroxin. Régebben azt hitte a tudomány, hogy az insulin az egész szervezet a sejtjeikre hat. A mi vizsgálataink derítette ki két évvel ezelőtt, hogy hatóhelye a máj. A Thyroxin a központi idegrendszerre hat. A kiindulási pontra a véletlen vezetett bennünket. Megállapítottuk, hogy a békára nem hat és amikor ennek kutatni kezdtük az okát, kiderült, hogy azért nem, mert a békának nincs hőszabályozója, központi idegrendszere. A kísérleteket azután macskákön folytattuk még pedig úgy, hogy a kísérleti macskák központi idegrendszerét műtéttel kikapcsoltuk. Az eredmény igazolta feltevésünket. A felfedezésnek azért van nagy jelentősége az orvostudomány szempontjából, mert a Basedowkór a központi idegrendszer megbetegedése és éppen a thyroxin okozza. Az alaperedményeket már két évvel ezelőtt publikáltuk is, de a munka folyik tovább. Hogy mikor lesz kész, azt nem lehet tudni. A dolgok a tudományban mindig összefolyóak és szervesen kapcsolódnak egymással.

— Igen nagyjelentőségű tudományos munkát végez és értékes eredményeket ért már eddig is el intézetünkben dr. Jancsó Miklós magántanár, aki feleségével együtt a chemotherapikus hatás okát, miertjét vizsgálja. Megállapításai, eredményei általános feltűnést keltenek szakkörökben.

A professzor ezután végigkalauzolt bennünket az intézet laboratóriumain. Mindenütt szakadatlanul folyik a munka. Megmutatta a tökéletesen felszerelt műtőszobát, a sebészeti klinika műtőjének pontos, kicsinyített mását, amelyben az állatkísérleteket végzik.

— Az állatkísérleteket — sajnos —, nem mellőzhetjük, mert akkor megakadna a tudomány. De tiltakozom a vád ellen, amely szerint kínoznánk a kísérleti állatokat. Minden sebészi beavatkozást szabályszerű érzéstelenítés előz meg. A kísérleti állatok nem éreznek itt sohasem fájdalmat.

Kis muzeuma is van az intézetnek. Gyógynövény- és gyógyszermuzeum. A kísérleti állatok tanyája pedig az épület legfelső részén van. Macskák, nyulak, egerek, patkányok, tengeri malacok, kutyák várják itt tisztán tartott ketrecekben sorsuk beteljesedését: életüket fel kell áldozniuk előbb-utóbb a tudományért és az emberért, aki segítségükkel betegségeire új gyógyszereket talál.

Ahol a térkép és az időjárás készül

Hatvan esőmérő figyeli a Délvidék csapadéviszonyait

A Szukováthy-téri palotában munkálkodik csöndben az egyetem földrajzi intézete, amelynek munkájáról, eredményeiről a közönség szintén nem tud sokat, pedig az intézet kutató-munkájának eredménye gyakorlati szempontból is nagyjelentőségű. A földrajzi intézet a magyar földet vallatja tervszerű, rendszeres munkával hosszú esztendőök óta és a magyar föld fölé boruló ég titkait lesi el, hogy azután a szorgalmasan összegyűjtött adatokat szerves egészéé kovácsolja össze. Az intézet élén dr. Kogutowicz Károly professzor áll, az egyetemnek az a tanára, aki talán a legnagyobb mértékben és a legaktívabb módon kapcsolódott bele a város közéletébe is. Közéleti elfoglaltsága mellett is tud időt szakítani nagyszabású tudományos munkálkodásra. Esztendőök óta dolgozik nagy munkáján, a több kötetre tervezett Magyar Földrajzon, amelynek első kötete nemrég jelent meg és a Dunántul tárgyalja, második kötete — az első kiegészítő és befejező része — rövidesen szintén megjelenik. Szeged szempontjából nagy jelentősége a harmadik kötetnek lesz, amely az Alföld földrajzi leírását fogja tartalmazni. A kötet összeállításához szükséges adatok gyűjtése már esztendőök óta folyik. Az Alföldkutató Bizottság keretében végzett kutatások rendkívül értékes adatokat tártak föl. A szakemberek megállapítása szerint ez a kötet, mint az első nagy magyar földrajzi munka az Alföldről, nagy hiányt pótol majd a tudományos irodalomban.

Kogutowicz professzor készségesen mutatja meg intézetét és közben tájékoztatót

nyújt a folyamatban lévő tudományos munkálatokról:

— Intézetünk egyik legnagyobb kincse és legértékesebb szerzeménye az a több, mint hatszáz fényképnegatív, amely a bécsi hadilevel-tárban őrzött XVIII. századbeli térképfelvételekről készült. Ezek a II. József császár idejében készült térképfelvételek, egyetlen kézírati példányukat őrző a bécsi hadtörténeli muzeum, teljesen részletességében rögzíti a 150 év előtti Magyarország állapotát. Az intézet ezeken a fényképnegatívokon kívül megszerezte a térképek hű színes másolatait is. Ezeket a másolatokat a bécsi Collégium Hungaricum ösztöndíjas növendékei készítették. A térképekben megbecsülhetetlen értékű és eddig még ismeretlen, feldolgozatlan adattömeg rejtezik. A gazdag anyag kiaknázásán az intézet tanítványai dolgoznak dr. Eperjessy Kálmán főiskolai tanár és egyetemi magántanár vezetésével.

Kogutowicz professzor megmutatta ezután azt a most készülő hatalmas térképet, amely az ország néprajzi viszonyait tünteti föl egészen új módszerekkel és a legújabb adatok alapján. Ezt a térképet az intézet a Reivziós Liga felkérésére készíti.

— Az intézet igen nagyjelentőségű kutatómunkát végez — mondja a professzor —, az Alföld csapadékviszonyainak megismerése céljából. A Rockefeller-alapítvány támogatásával hatvan új esőmérő készüléket állítottunk fel a Délvidéken és most az így nyert adatok feldolgozása folyik. Az intézet meteorológiai obszervatóriumában dr. Hille Alfréd ma-

gántanár és dr. Wagner Richárd tanársegéd vezetésével az Alföld éghajlati viszonyainak tanulmányozása folyik. A budapesti meteorológiai intézet akadémikusokdása következtében most sajnos kénytelenek vagyunk szüneteltetni az elmúlt években olyan feltűnő sikerrel szerkesztett időjósolatainkat.

Beszélgetés közben megemlíti Kogutowicz professzor, hogy a Dunántulon végzett tanulmányai során behatóan foglalkozott a német kisebbség és az egyke kérdésével is és igen sok fontos adatra bukkant. Kutatásainak eredményét a Dunántulról szóló könyvének megjelenése után külön fogja ismertetni.

A földrajzi intézet tágas, világos munkatermeiben szakadatlanul folyik a munka. Készülnek az újfajta térképek, a fáradtságos és kitarító munkával összegyűjtött földrajzi vonatkozású adatokat szemléltető hatalmas grafikonok. A fehér falakat mindenütt eborítják ezek az érdekes és sértékes dokumentumok, amelyek tudományos hűséggel mutatják meg a magyar föld elrejtett titkait. A lombikok, a kémcsövek, a vegyszerek, a centrifugáló-gépek helyett ebben az intézetben a körző, a vonalzó és a ceruza a tudományos munka eszköze.

Magyar László.

A makói szegények karácsonya

A makói szegények karácsonya sok szeretetről és áldozatkészségről tanuskodott az idén. A hivatalos jótékonyaságok, a hatóságai segítségélek és adományok mellett az egyházak, a társadalmi egyesületek, de magánosok is a mutatkozó tényleges szükséghez és irséhhez mérten a szokottnál nagyobb arányokban rendezték meg idej jótékonyasági akciójukat. A felsorolása a jótékony karácsonyi adományoknak és adományozóknak már csak azért sem lehet teljes, mert hiszen vannak akik ezt az emberbaráti munkát a nyilvánosság tudta nélkül szokták és szeretik elvégezni. E tekintetben elsőnek az egyházakat említhetjük meg, a katolikus egyház és vallásos egyesületek akcióit a református és evangélikus felekezetek kebelében végzett jótékony akciókat.

A város karácsonyi jótékonyasága természetesen nyilvánosság mellett történik. A karácsony előtti inségmunkák, amelyekben mindenki résztvehetett, aki csak jelentkezett, keveset biztosított minden munkanélküli családnak. Az utolsó napokban közel 300 volt a napi munkáslétszám a városi inségmunkáknál. A munkaképtelenek segítéle, amelyben mintegy 600-an részesültek, 25—25 kiló tűzifa volt. Ezenkívül a város 150 pár gyermekét meg talpaltatott s 350 pár új cipőt osztatott szét részben a szegény gondozó bizottság utján az iskolásgyermekek részére.

A szegénygondozó bizottság 150 gondozottjának egyenkint 50 kiló fát, 25 kiló szenet, egy kiló húst, szalonnát, kalácsot, süteményt ajándékozott s ezenkívül 2500 pengő értékű ruhaneműt is juttatott a 150 család részére.

A Stefánia Szövetség karácsonyfáinnepélvén 200 szeretelesomagot osztott szét, a csendőrkola ünnepegén 42 gyermeket ajándékoztak meg gazdagon. A város szegénygyevedéiben, Honvédban és Vertán-telepen Görgey képviselő ainadékaiból a MANSZ segítségével rendeztek 142 karácsonyfáinnepélyt, amelyen összesen 100 pár cipőt, 35—35 leányka és fiuruhát, azonkívül kisebb ajándékhalmikat osztottak szét.

Női kabátok
Bundák,
Férfi kabátok
nagy választékban
ÖRDÖGH férfi és női ruhaárhában, Széchenyi-tér 16